

2024 M. SKAITMENINIŲ IŠTEKLIŲ IR TARPDISCIPLININIŲ TYRIMŲ INSTITUTO (SITTI) VEIKLOS ATASKAITA

1. Įvadas

2024 buvo išskirtiniai metai, pasižymėję anksčiau pradėtų, tęsiamų ir naujai laimėtų projektų gausa, nuo jų neatsiliko ir skaitmeninių išteklių kūrimas bei instituto veiklos viešinimas, dažniausiai skirtas vartotojams patraukti, bei kita už VDU ribų išeinanti akademinė veikla. Taigi vienaip ar kitaip buvo aprėptos visos trys strateginės veiklos kryptis:

- palaikyti ir plėsti kalbos išteklių pagrindu sukurtą tarptautinę mokslinių tyrimų infrastruktūrą – SITTI empirinę bazę;
- vykdyti tarpdisciplininius mokslinius tyrimus ir atlikti eksperimentinės plėtros darbus humanitarinių, socialinių ir informatikos bei kitų mokslų srityse;
- viešinti SITTI veiklą ir bendradarbiauti su akademinė ir plačiąja visuomene, valstybės institucijomis bei verslo subjektais.

Jos, greta personalo ir biudžeto, sudaro šios 2024 metų veiklos ataskaitos pagrindą.

Apie visa tai plačiau.

2. Personalas

2024 metais nuolatinis SITTI personalas mažai keitėsi, iš esmės išliko toks pats, tik, atsiradus naujų projektų, pakito daugelio darbuotojų etatų struktūra. Į SITTI koordinatorės ir kompiuterinės lingvistės pareigoms buvo priimta dirbti Dovilė Šeškaitė.

Dėl naujai atsiradusių projektų sumažėjo turima bendra mokslo darbuotojų etatų apimtis, 2025 sausio pradžioje SITTI-je liko 5,8 etatai, kuriuos pasidalijo tas pats personalas (15 darbuotojų), neskaičiuojant projektinių etatų. Bendra projektinių etatų apimtis – 23,844. Projektuose, greta SITTI darbuotojų, įvairiomis pareigybėmis papildomai dirba 28 žmonės. Prisimenant, kad 2024 pradžioje SITTI turėjo 7,65 nuolatinius etatus ir 3,461 projektinius etatus, matyti, kad per 2024 metus užimamų nuolatinių etatų sumažėjo 2,15, o projektinių padidėjo 20,383 etatais.

3. Biudžetas

Lėšų likutis 2024 metų pradžioje buvo 11 833,62 eurų. Papildomas finansavimas iš VDU biudžeto 8 000, tarp jų – 1400 eurų mokslinei veiklai įgyvendinti. Išlaidos sudarė 13 340,61 eurų, didžioji jų dalis buvo skirta komandiruotėms (10 015 eurų), be to, buvo pirkti smulki IT įranga už 2488,97 eurų. Likutis 2024 metų gale 10 515, 01 eurų. 2025 metams detaliau suplanavus biudžetą tikimasi, kad tokio dydžio likučių metų gale nebus.

4. Strateginės veiklos kryptys

4.1. Mokslinių tyrimų infrastruktūros palaikymas ir plėtra

Svarbiausias šios veiklos akcentas yra SITTI dalyvavimas tarptautinėje Bendrosios kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure) ir jos europiniame mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciame ERIC (European Research Infrastructure Consortium). Dalyvavimą šiame konsorciame SITTI perėmė iš savo pirmtako – VDU Kompiuterinės lingvistikos centro, kuris CLARIN ERIC dalyvauja nuo 2014 metų. 2015 metais sukūrus nacionalinį CLARIN ERIC konsorciumą CLARIN-LT, jam pirmininkauja VDU.

Svarbiausias su CLARIN-LT konsorciumu susijęs 2024 metų įvykis buvo tai, kad vasario 29 d. Lietuvos mokslo taryba pritarė CLARIN-LT 2024-2029 m. veiklų planui, o rugpjūčio 26 d. buvo pasirašyta sutartis su LMT. CLARIN-LT konsorciumo nariai, VDU (koordinatorius), VU ir MRU, pradėjo įgyvendinti „[Narystės tarptautinėje mokslinių tyrimų infrastruktūroje CLARIN ERIC \(Bendrųjų kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūra\) planą](#)“ (sut. Nr. VS-15). Projektas finansuojamas Lietuvos mokslų tarybos. Projekto vadovas: doc. dr. A. Utkā. Po to CLARIN-LT pasirašė įsipareigojimų [sutartį](#) su CLARIN ERIC.

Spalio 15-18 d. Lietuvos delegacija dalyvavo [metinėje CLARIN konferencijoje](#): Andrius Utkā, Jurgita Vaičėnienė, Sigita Rackėvičienė, Andrius Puksas, Aušra Urbanavičiūtė (doktorantė). CLARIN-LT atstovų buvo pristatyti penki pranešimai. Lapkričio 27 d. nuotolinėje CLARIN ERIC Generalinė asamblėjoje buvo pristatyta CLARIN-LT [ataskaita](#).

Gruodžio 16 d. įvyko metinis konsorciumo narių susirinkimas ir CLARIN-LT 10-mečio [seminaras](#). Jo metu buvo suplanuotos 2025 metų veiklos, kiek vėliau parengta 2025-2029 m. CLARIN-LT strategija.

[Tekstas](#) apie CLARIN-LT buvo paskelbtas *Tour de CLARIN* rubrikoje. Svarbu pažymėti, kad 2024 metais išleistame LMT Mokslinių tyrimų infrastruktūrų [kelrodyje](#) pristatomas ir CLARIN-LT konsorciumas. VDU administruoja [CLARIN-LT FB](#) tinklalapį.

4.2. Sukurti ištekliai ir įrankiai

Sukurti ištekliai atvirai skelbiami dviejose svetainėse, kuriose jais galima naudotis prisijungus:

Naujai sukurtoje SITTI: <http://sitti.vdu.lt>

Anksčiau sukurtoje CLARIN-LT: <https://clarin.vdu.lt/xmlui/>

Informacija apie CLARIN-LT konsorciumo naujienas ir renginius skelbiami svetainėje <http://clarin-lt.lt/>

Atskirai minėtina SITTI veikla, skirta CLARIN-LT saugyklai administruoti. Ši saugykla yra VDU serveriuose, prižiūrima SITTI personalo, o mokslo darbuotojai sprendžia, ką galima priimti į saugyklą ir publikuoti. Duomenų kėlimo į CLARIN saugyklą procesas toks:

- bet kurios institucijos mokslininkas/-ė, kuris priklauso eduGAIN federacijai gali prisijungti prie CLARIN platformos;

- prisijungus galima naudotis ištekliais, kurie turi ACA licenciją (ištekliais su PUB licencija gali naudotis visi), taip pat įkelti savo duomenis;
- jei vartotojai kelia savo duomenis, prieš publikavimą jie turi pereiti 3 recenzavimo žingsnius, kurių metu sprendžiama, ar duomenis publikuoti, o jei taip, tai kokių būdu. Be to, žiūrima, ar reikia ką nors pataisyti ar papildyti. Kai duomenų kokybė tenkina, jie keliami į CLARIN-LT saugyklą.

2024 metais buvo įkelti septyni (pernai – trys) kitose institucijose ar VDU padaliniuose parengti ištekliai, keturis jų įkėlė SITTI žmonės: Andrius Utkas, Darius Amilevičius, Agnė Bielinskienė, Erika Rimkutė, Virginijus Dadurkevičius, Jolanta Kovalevskaitė, Jurgita Vaičenonienė:

1. *Lietuvių kalbos morfologiškai anototas tekstynas MATAS 3 versija* ([Lithuanian morphologically annotated corpus - MATAS v3.0](#)). Auksinis standartas skirtas morfologinio anotavimo įrankių tobulinimui.

Rimkutė, Erika; Bielinskienė, Agnė; Dadurkevičius, Virginijus; Kovalevskaitė, Jolanta; Utkas, Andrius and Boizou, Loïc, 2024, Lithuanian morphologically annotated corpus - MATAS v3.0, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/61>.

2. *Dviskaitos vertimų konkordansai* ([Dual Pronoun Translation Concordances](#)). Dvikalbių anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų konkordansų rinkinys su lietuvių kalbos dviskaitos formomis. Skirtas vertimo studijoms, dviskaitos vertimo analizei.

Vaičenonienė, Jurgita, 2024, Dual Pronoun Translation Concordances, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/60>.

3. *JABLONSKIO pažymų standartas 2 versija* ([JABLONSKIS tagset v2](#)). Morfologinių pažymų standartas pastaruoju metu naudojamas morfologiškai anotuojant lietuvių kalbos tekstus.

Rimkutė, Erika; Bielinskienė, Agnė; Boizou, Loïc; Utkas, Andrius and Dadurkevičius, Virginijus, 2024, JABLONSKIS tagset v2, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/56>.

4. *Dabartinės lietuvių kalbos tekstyno dažninis žodžių sąrašas* ([Wordlist of the Contemporary Corpus of Lithuanian Language in the Face of War in Ukraine](#)). Palyginamasis dabartinės lietuvių kalbos tekstyno ir 15min portalo sąrašas skirtas analizuoti karo ir COVID-19 pandemijos leksiką.

Pažymėtina, kad šio ištekliaus pagrindu Tadas Kuralavičius apgynė magistro darbą „Leksikos pokyčiai krizių metu: 15min portalo atvejis“.

Dadurkevičius, Virginijus, 2024, Wordlist of the Contemporary Corpus of Lithuanian Language in the Face of War in Ukraine, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/57>.

5. [EMVAKA](#) – dviejų Lietuvių vaikų tekstynai surinkti per EMVAKĄ projektą. Tekstynas skirtas vaikų kalbos analizei. Šį išteklių įkėlė partneriai iš VU:

Juknevičienė, Rita; Bikelienė, Lina; Pribušauskaitė, Joana; Poderienė, Nida and Tamulionienė, Aurelija, 2024, EMVAKA, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/62>.

6. *Anglų-lietuvių lygiagretus tekstynas DVITAS 2 versija (English-Lithuanian Parallel Cybersecurity Corpus - DVITAS v2.0)*. TMX formato kibernetinio saugumą reglamentuojančių ES dokumentų lygiagretus tekstynas. Gali būti naudojamas kibernetinio saugumo terminologijos tyrimams arba vertėjų. Šį išteklių įkėlė VDU (SITTI) kartu su MRU partneriais:

Mickevič, Jolanta; Utkā, Andrius; Rackevičienė, Sigita; Rokas, Aivaras; Bielinskienė, Agnė; Mockienė, Liudmila and Laurinaitis, Marius, 2024, English-Lithuanian Parallel Cybersecurity Corpus - DVITAS v2.0, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/63>.

7. *Apklausa apie Kibernetinio saugumo terminų preferencijas (Survey Data on Preferences of Lithuanian Cybersecurity Terminology)*. Apklauso duomenys apie Kibernetinio saugumo terminų preferencijas. Duomenys publikuojami kaip straipsnio dalis ir gali būti panaudoti kituose tyrimuose. Šį išteklių įkėlė VDU (SITTI) kartu su MRU partneriais:

Rackevičienė, Sigita and Utkā, Andrius, 2024, Survey Data on Preferences of Lithuanian Cybersecurity Terminology, CLARIN-LT digital library in the Republic of Lithuania, <http://hdl.handle.net/20.500.11821/59>.

Be to, parengtas anksčiau įkelto *Morfuoklio* demonstracinis vaizdo [įrašas](#) (V. Dadurkevičius, E. Rimkutė).

4.3. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

Antrąją instituto strateginės veiklos kryptį sudaro mokslinė veikla, kurios rezultatai yra mokslo darbai – paprastai įvairių akademiinių žanrų publikacijos, pranešimai konferencijose ir dalyvavimas moksliniuose bei eksperimentinės plėtros projektuose. 2024 m. parengti du pagrindinių mokslinių tyrimų tematikų veiklos planai penkeriems metams 2024–2028 m. Tai Skaitmeninių išteklių ir tarpdisciplininių tyrimų instituto (SITTI) biudžeto lėšomis finansuojamos dvi mokslinių tyrimų tematikos „Kalbos vartosenos tyrimai, ištekliai, technologijos ir mašininis mokymasis kalbos technologijoms“ ir „Taikomieji psicholingvistiniai tyrimai“.

4.3.1. Mokslinės publikacijos

Per 2024 metus buvo publikuotos 21 mokslinė publikacija (žr. 1 priedą).

Svarbiausios mokslinės publikacijos:

SITTI tarybos patvirtintos dvi mokslinės monografijos:

Jolanta Kovalevskaitė, Agnė Bielinskienė, Erika Rimkutė. *Tekstynais paremti kalbos vartosenos tyrimai leksikografijoje*. „Mokomojo lietuvių kalbos vartosenos leksikono“ atvejis

Ineta Dabašinskienė, Ingrida Balčiūnienė, Laura Kamandulytė-Merfeldienė, Ieva Prameneckienė. *Rišliojo pasakojimo kūrimas: kalbinės patirtys vaikystėje.*

Svarbiausi moksliniai straipsniai:

Berkmanas, T., Kiršienė, J., Milčiuvienė, S. (2024). [Science4all: prospects and practice. Human right to education in the age of innovations and smart technologies](#) (1–, p. 97-121). Peter Lang Verlag.

Milčiuvienė, S., Amilevičius, D., Raškinis, G. (2024). [Research data management within the EU data policy framework](#). *Baltic Journal of Law & Politics*, 17(2), 168-187.

Pakerys, J., Navickaitė-Klišauskienė, A., Dadurkevičius, V. (2024). [Productivity of deverbal suffixal nouns in the joint corpus of Lithuanian](#). *Baltistica*, 59(1), 5-39.

Ruzaitė, J., Krivickaitė-Leišienė, E. (2024). [Lexical richness in Lithuanian beginner learners spoken and written language : a focus on production](#). *Journal of Baltic Studies*, 55(4), 1-23.

Utka, A., Valūnaitė Oleškevičienė, G., & Gaidienė, A. (2024). [Digital humanities overview in Lithuania: heritage and language resources](#). *Baltic Journal of Modern Computing*, 12(4), 592-608.

Ir vienas moksliniais pagrindais parengtas žodynas:

Lietuvių kalbos homoformų žodynas. Parengtas 1 mln. žodžių morfologiškai anotuoto tekstyno pagrindu. Sudarytojos Miglė Žemrietė ir Erika Rimkutė.

Svarbiausi 2024 metų pranešimai tarptautinėse konferencijose, susijusiose su SITTI tematika:

Kovalevskaitė J. 2024: *Presenting Word Collocates in the Lexical Database of Lithuanian Language Usage*. 21st EURALEX International Congress Lexicography and Semantics, Cavtat (Kroatija), 2024 m. spalio 8-12 d.

Utka A. (VDU) Valūnaite Oleškevičienė G. (MRU) ir Gaidienė A. (LKI). *Baltic Digital Humanities Landscape: Lithuania*. Baltic DH forum 2024, balandžio 25 d. Ryga, Latvija.

Utka A. *Lietuvių kalba ir dirbtinis intelektas: dabarties situacija ir ateities perspektyvos*, LTech2024, KTU, 2024 m. birželio 14 d.

Utka A. Dadurkevičius V. (VDU) *Morfuoklis: A Comprehensive Morphological Tool for the Lithuanian Language Analysis*, Baltic DH forum 2024, balandžio 25 d. Ryga, Latvija.

Utka A. (VDU), Rackevičienė S. (MRU). *Survey on Lithuanian Cybersecurity Terminology Preferences Across User Groups*, CLARIN Annual conference 2024, Barcelona, Ispanija, 2024 m. spalio 15-17.

Vaičenonienė Jurgita, Michal Kren, Vesna Lušicky, Vincent Vandeghinste, *Transnational Research Infrastructure: A Journey through CLARIN Knowledge Centres*. [DHNB2024](#) konferencija, Reikjavikas. gegužės 29-31 d.

4.3.2. Projektai

Žemiau pristatomi SITTI mokslo darbuotojų 2024 metais parengti ir pradėti vykdyti ar tęsiami anksčiau pradėti projektai.

Nauji projektai

2024 buvo laimėti ir pradėti vykdyti trys nauji projektai, skirti kalbos technologijoms, finansuojami Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis:

1. 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valstybės skaitmeninio plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-002-01-07-08 „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai ir patogiai naudotis paslaugomis“ veiklos „Kalbinių išteklių dirbtinio intelekto technologijų sprendimų poreikiams plėtra“ projektas [Morfologiškai ir sintaksiškai anotuotų tekstynų modeliai apmokymui \(auksiniai standartai\)](#). Projekto vadovė: Erika Rimkutė.
2. *Didžiojo lietuvių kalbos garsyno sukūrimas (LIEPA-3)*. 2024–2026 m. VDU SITTI, kartu su VU (pareiškėjas) ir LKI vykdo „[Didžiojo lietuvių kalbos garsyno sukūrimas \(LIEPA-3\) \(Nr. 02-023-K-0001\)](#)“. Projekto vadovas: dr. G. Navickas (VU). Partnerinės VDU SITTI projekto dalies vadovė: Daiva Vitkutė-Adžgauskienė.

Drauge su partneriais laimėtas Valstybinės skaitmeninių sprendimų agentūros (VSSA) viešasis pirkimas kurti lietuvių kalbos tekstyną ir vektorizuotus kalbos modelius, pasirašyta MTEP sutartis.

1. 2024–2026 m. VDU SITTI ir IF, kartu su UAB Neurotechnology, UAB Tilde ir MB Krilas laimėjo ir vykdo MTEP paslaugų viešąjį pirkimą Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros vykdomame Europos Sąjungos *Naujos kartos Lietuva* projekte „[Bendrojo lietuvių kalbos tekstyno ir vektorizuotų lietuvių kalbos modelių sukūrimas](#)“ (sut. Nr. VDU-S-1684). VSSA projekto vadovas A. Rakauskas. Tiekėjų grupės vadovas Andrius Utka.

Be to, SITTI žmonės laimėjo ir 2025 metais pradės vykdyti du LMT projektus:

1. 2025-2028 m. tarptautinį projektą kartu su Norvegijos, Estijos ir Švedijos universitetais *Emigrantų vaikų ir jų šeimų lingvistinė integracija*. [Linguistic Integration of Refugee Children and their Families \(LINC\)](#). Projektas finansuojamas NordForsk fondo. Projekto vadovė: Olga Urek (Norvegija). Partnerinės dalies vadovė Ineta Dabašinskienė.
2. 2025-2027 m. „Imigrantų mokinių lietuvių kalba: vertinimas, mokymas ir sėkmė“. Projektas finansuojamas pagal LMT Edukologijos tyrimų proveržio programą (Švietimo plėtros programos pažangos priemonė Nr. 12-003-03-06-01 „Pirmiausia – mokytojas“). Projekto vadovė: Laura Kamandulytė-Merfeldienė.

Tęsimi projektai

Prieš kelerius metus SITTI darbuotojai parengė ir pradėjo įgyvendinti du projektus ir tęsė trečią, visus juos koordinuodama. Vienas jų buvo baigtas 2024 metais:

Pasakojimo struktūros ir gramatikos įsisavinimas (Nr. K-28/2022). VLKK Lietuvių kalbos prestižo stiprinimo programa. Vadovė: Ineta Dabašinskienė, dalyvauja Laura Kamandulytė-Merfeldienė ir Ieva Prameneckienė, trukmė nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d.

Kiti du projektai, baigiami 2025-aisiais

2023-2025 m. *Naujos kartos* EU projektas „Piliečių įtraukimo į Vytauto Didžiojo universiteto mokslo kampanijas skatinimas, sukuriant palankią ekosistemą piliečių surinktų duomenų panaudojimui moksliniuose tyrimuose (Vis.DuomUo)“, Projekto vadovas: dr. Darius Amilevičius, projekto tyrimų vadovė: Saulė Milčiuvienė. Dalyvauja Tomas Berkmanas, Viktorija Kavaliauskaitė-Vilkinienė.

Policijos departamentas prie LR VRM su partneriu Vytauto Didžiojo universitetu (VDU) vykdo *Naujos kartos* EU projektą „Informacijos teikimo gyventojams procesų ir paslaugų skaitmenizavimas, automatizavimas bei optimizavimas policijoje, panaudojant dirbtinio intelekto technologijas (DI.POLIS)“ Projekto vadovas: Evaldas Visockas. Projekto partnerinės (VDU) dalies vadovas: Darius Amilevičius.

Be šių koordinuojamų projektų SITTI darbuotojai dalyvavo Europos Komisijos programų projektuose bendrai su kitais VDU padaliniais ir ar Lietuvos bei Europos Sąjungos institucijomis:

1. Transform4Europe. VDU koordinatore: Ineta Dabašinskienė, (2023-2027).
2. Transform4Europe. Tarptautiškumo skatinimas T4EU (RRF). Vadovė: Ineta Dabašinskienė.
3. Horizon2020 programos projektas T4ERI. Nacionalinė projekto koordinatore: Saulė Milčiuvienė, dalyviai: Tomas Berkmanas, Rūta Petrauskaitė.

Tokiomis pačiomis teisėmis dalyvaujama trijose COST veiklose:

1. COSTo veikla CA18209 "European network for Web-centred linguistic data science". Andrius Utkas yra Lietuvos atstovas COST veiklos valdymo komitete (Management Committee), Laura Kamandulytė-Merfeldienė - darbo grupės narė (Ši veikla baigėsi 2024 m. balandžio mėn.).
2. COST veikla CA21167 "Universality, diversity and idiosyncrasy in language technology (UniDive)". Dalyvauja Jolanta Kovalevskaitė, Erika Rimkutė, Loic Boizou.
3. COST veikla "What are Opinions? Integrating Theory and Methods for Automatically Analyzing Opinionated Communication" (OPINION) CA21129. Dalyvauja Darius Amilevičius ir Andrius Utkas.

Pateiktos paraiškos

2024 m. buvo pateikta viena paraiška Lietuvos mokslo tarybos programos kvietimui:

1. MIP13 XIII kvietimas teikti paraiškas mokslininkų grupių projektams 2024–2027 m. įgyvendinti. Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių projektai, vadovaujami ir vykdomi jaunųjų mokslininkų "Ikimokyklinio amžiaus vaikams skirtų knygų kalbos ypatybių ir skaitymo įpročių tyrimas" (SkaiTyMas) - Įvertinta: Finansuotinas, bet nefinansuojamas.

4.3.3. Viešinamoji veikla

Iš visų bendru *Forumo* vardu pavadintos SITTI viešinosios veiklos gausumu išsiskiria įvairūs renginiai, ypač paskaitos ir seminarai kaip vartotojų pritraukimo veikla.

- Kovo 6 d. CLARIN pristatymas Mykolo Romerio universiteto bakalauro studijų studentams (dalykas: „Tekstynais grįsta leksikologija“) (S. Rackevičienė, J. Vaičenonienė) ir Vilniaus universiteto filologijos fakulteto magistrantams (R. Juknevičienė, J. Vaičenonienė).
- Balandžio 4 d. CLARIN pristatymas VDU Sakytinės istorijos kurso magistrantams (J. Vaičenonienė).
- Balandžio 19 d. bendras LITAKA ir CLARIN-LT seminaras „Lietuvių kalbos automatinės morfologinės analizės ir sintezės programa Morfuoklis“ (E. Rimkutė ir V. Dadurkevičius).
- Spalio 29 d. bendras LITAKA ir CLARIN-LT praktinis seminaras apie programavimą Python kalba (A. Utka, R. Juknevičienė) ir CLARIN veiklų pristatymas VDU Skaitmeninės humanitarikos dalyko studentams (J. Vaičenonienė).

4.4. Dalyvavimas mokslinių tyrimų infrastruktūrose, asociacijose ir darbo grupėse

Siekdami viešinti SITTI veiklą ir bendradarbiauti su akademinė ir plačiąja visuomene, valstybės institucijomis bei verslo subjektais instituto mokslo darbuotojai dalyvavo įvairialypėje veikloje – konsultacinėje, ekspertinėje, reprezentuojamojoje. VDU, atstovaujamas Kompiuterinės lingvistikos centro, o dabar SITTI yra tarptautinės mokslinių tyrimų infrastruktūros CLARIN ERIC narys. Šią narystę perėmė, instituto žmonės dalyvauja įvairialypėje šios infrastruktūros veikloje:

- J. Vaičenonienė eina nacionalinės koordinatorės pareigas Bendrojoje kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure) atstovaudama Lietuvą ir VDU: <https://www.clarin.eu/governance/national-coordinators-forum>
- J. Vaičenonienė eina Žinių komiteto narės pareigas Bendrojoje kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure): <https://www.clarin.eu/governance/knowledge-infrastructure-committee-2>.
- A. Utka eina Techninių centrų komiteto atstovo pareigas Bendrojoje kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure).

Be šios Europos Sąjungos MTI, dar dalyvaujama kitoje to paties lygmens institucijų veikloje:

- A. Utka atstovauja VDU Europos atvirojo mokslo debesyje (European Open Science Cloud, EOSC): <https://eosc-portal.eu/>
- J. Vaičėnienė eina valdybos narės pareigas Šiaurės ir Baltijos šalių skaitmeninės humanitarikos asociacijoje (The Digital Humanities in the Nordic and Baltic Countries DHNB): <https://dhnbeu/about-dhnbeu/board-members/>
- J. Vaičėnienė yra Europos vertimo studijų asociacijos narė (European Society for Translation Studies EST) <https://est-translationstudies.org/intranet/members>
- D. Amilevičius 2023 m. tapo tarptautinės asociacijos *International Language and Law* nariu.
- I. Dabašinskienė yra AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) yra viceprezidentė.
- I. Dabašinskienė yra ASEES (Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies) valdybos narė.
- I. Dabašinskienė yra ELA (European Linguistic Association) valdybos narė.
- I. Dabašinskienė yra IASCL (International Association of Child Language) valdybos narė.
- I. Dabašinskienė yra EAIE (European Association of International Education) valdybos narė.
- I. Dabašinskienė yra EWORA (Women Leaders in Higher Education) valdybos narė.
- I. Dabašinskienė yra Estijos mokslų tarybos ekspertė.

Intensyviai dalyvaujama ir nacionalinio lygmens institucijų darbe ar jų sudarytose darbo grupėse:

1. Andrius Utka atstovauja VDU atstovas Lietuvos standartizacijos departamente (LSD), technikos komitete LST TK 4 „Informacinės technologijos“.
2. Darius Amilevičius ir Rūta Petrauskaitė dalyvavo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ekspertų darbo grupėje dėl atvirosios prieigos prie mokslinių tyrimų duomenų.
3. Rūta Petrauskaitė dalyvavo LMT ekspertų grupėje parengiant Mokslo ir studijų įstatymą papildantį teisės aktą – *Atvirosios prieigos prie mokslo rezultatų tvarkos aprašą*.
4. Andrius Utka tapo Kultūros ministerijos ekspertu kalbos išteklių klausimais.
5. Keletas SITTI mokslininkų yra Lietuvos taikomosios kalbotyros asociacijos nariai: Erika Rimkutė, Jolanta Kovalevskaitė, Jurgita Vaičėnienė, Laura Kamandulytė-Merfeldienė.

4.5. Kita svarbūs 2024 metų įvykiai

2024 metų pabaigoje CLARIN-LT konsorciumas ir kiti SITTI padaliniai įsikūrė ir naujose patalpose S. Daukanto g. 27 ir ten pažymėjo bendrą Kompiuterinės lingvistikos centro ir SITTI trisdešimtmetį KLC 27+SITTI 3 = 30.

5. Apibendrinimas

2024 metais SITTI sėkmingai aktyviai veikė visose trijose strateginėse kryptyse, be to, SITTI žmonės sėkmingai dalyvavo įvairiose akademinėse veiklose už VDU ribų. Rengiant ir įgyvendinant 2025 ir tolesnių metų darbo planus reikėtų siekti pusiausvyros tarp išteklių rengimo, mokslinio darbo ir jo sklaidos,

ekspertinės veiklos ir profesinio tobulėjimo. Pastarasis ypač pageidautinas įgyjant moksliniam darbui su duomenimis būtinas kvalifikacijas.